

V Ljubljani, v četrtek, dne 18. septembra 1913.

Naročnina
za Avstroogrsko: 1/4 leta K 2.— 1/2 leta K 4.— celo leto K 8.—
za Nemčijo: " 3.— " 6.— " 12.—
ost. inozemstvo: " fr. 3.50 " fr. 7.— " fr. 14.—

Uredništvo in upravnništvo: Frančiškanska
ulica šte. 10.
Naročnina za Ameriko znaša celoletno 3 dolarje.

Oglasnina
za 6 krat deljeno petitno vrsto enkrat 20 vin. — Pri več-
kratnih objavah primeren popust.

Leto III.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Na naročila brez denarja se ne ozira.

Naročnina za dijake in vojake 6 kron.

Štev. 38.

Kako so Turki praznovali letošnji bajram v Odrinu.

V krvavem boju, ki je nastal zaradi spora med Enver bejem in Abuk pašo, je padlo 5 častnikov mrtvih in 20 ranjenih.

F. Kozak:

Znanca.

Kakor blisk je drevil brzovlak preko poljan.

V kupeju tretjega razreda sta slonela pri oknu dva moža in strmela v pokrajino. Nad polji je trepetala jutranja meglica, iz razmočene zemlje je puhtela sopara. Bilo je v prvih pomladnih dneh, takrat, ko drhti ozračje v mehkih, toplih južnih sapah in izzvanja potajna pesem potokov v jasno noč.

Udar koles ob sklepe tračnic je stresal stene kupeja v monotonem ritmu.

Starejši potnik je vstal, premeril parkrat prazni kupe in sedel zopet na svoj prostor. Bil je čokate postave, širokega, starikavega obraza in majhnih, plahih oči. Izpod klobuka so silili rdečkasti lasje na nizko, ploščato čelo; ščetinasti brki in redka, skuštrana brada je dajala črtam izraz resignacije. Male, udelane roke so počivale sklenjene na velikem kovčku, ki ga je držal mož pred seboj na kolenih. Obleka je pričala o ubožnosti in zane-marjenosti.

Njegov vis-à-vis je bil mlad, slok človek, ki očitno ni živel od dela svojih rok. V njegovih očeh je gorel žar bolesti, melanholično si je podpiral glavo in zrl na polja.

„Kam pa vi?“, je izpregovoril po daljšem molku z uslužnim obrazom kakor da prosi za oprostitev, ker ga je nagovoril.

„Domov.“

„Jaz tudi.“

„Kam?“

„V Mirno.“

Mlajši se je zdrznil.

„Potem imava pa isto pot.“

„Imate znance...?“

„Skoro da več.“

„Več? Veste, gospod, jaz sem tam doma.“

„Ali je mogoče?“

„Zakaj ne?“

„Tudi moja domovina je Mirna...“, je odvrnil mladi mož in pogledal sopotniku globlje v oči.

„Vi tudi?“, se je začudil le-ta veselo presenečen in mu podal roko. Potem sva pa rojaka. Mogoče me celo poznate. Doma sem znan kot Kadunov Martin.“

„Ne poznam vas, a to nič ne de. Rojaka sva, pa je. Odkod se vračate?“

„Iz Amerike, gospod.“

„Gotovo ste je bili siti...“

„Ej, vi ne veste, kako je hudo tam zunaj.“

„Zakaj ste pa šli od doma?“

Martin ga je ošvignil s pogledom in vzdihnil. Nekoliko časa si je gladil brado molče in mencial z nogami. Tiha zadrega mu je oblila lica z rdečico; končno se je odločil.

„Vam že lahko povem, gospod! Šel sem v tujino... ker... doma nisem mogel več obstati.“

„Zakaj ne?“

„Oženil sem se.“

„In...?“

„Bilo je težko. Z ženo se nisva razumela... bila je preveč svojeglavna. Včasih me je celo tepla in jaz... no... nikoli nisem ljubil prepira; zato sem se rajši umaknil.“

Nekoliko časa sta molčala; naenkrat se je pa razjasnil Martinov obraz in tih smehlaj mu je obkrožil ustna.

„Zdaj se vračam, da pričnem novo življenje.“

„Imate še ženo?“

„Seveda, gospod... zato ravno...“

Martin je uprl pogled v tla.

„Torej je žena sedaj drugih nazorov?“

„Ne vem. Glejte, takrat, ko sem šel v tujino, sem si mislil: Martin, zdaj se ti odpira nov svet. Pa sem se motil. Saj je umljivo. Kaj more biti človek srečen tako daleč od svojcev? Delal sem, trdo delal in obenem hrepenel po domači bajti. Tako je torej prišlo, da se bližam rodni zemlji z novo bodočnostjo... v mislih.“

„In če vas bo žena zopet tepla?“

Martin ga je pogledal nezaupljivo.

„Če bi me? ... Ne, gospod, prepričan sem, da zdaj to mine. Prihranil sem nekaj denarja, kupim si njivo in... potolažim ženo, preden se razjezi.“

„Tako se vam vrne mir.“

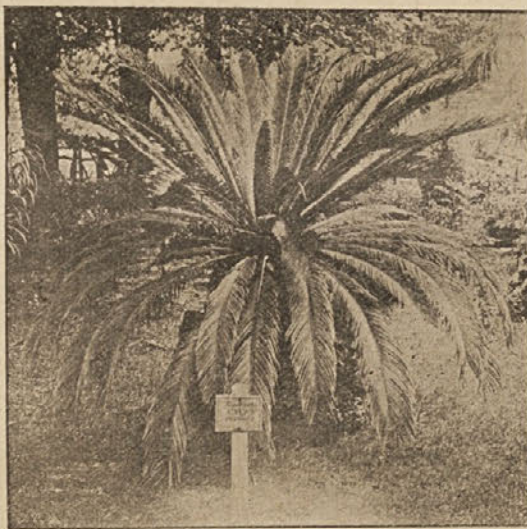
Hvaležnost je prešinila Martinov obraz.

„Da gospod, prepričan sem.“

Mladi mož si je zamišljeno podprl glavo in molčal.

Vlak je zavozil med nizko gričevje, obraslo z redkimi hrastovimi gozdovi.

Martin je opazoval mežikaje svojega novega znanca in si mel roke, kakor da že komaj čaka domače vasi. V njegovi duši je kipelo veselje in sladke sanje bodočih let. Nehote se je nagnil naprej in se nasmehnil dobrodušno.

Redek cvet v tivolskem parku: Sagova palma, ki cvete pod gradom Tivoli v Ljubljani.

„Odkod pa vi?“

„Od daleč, Martin...“

„Kakor jaz?“

„Hm! ... Makar! ... Kakor vi!“

„Gotovo ostanete delj časa doma?“

„Upam. Tujina me dolgočasi in rad bi dosegel nekaj gotovega, kar bi mi omogočilo brezskrbno življenje.“

Martin je uprl pogled zamišljeno v tla:

„Da, da, človek se naveliča...“

„Zahoče se mu drugega, lepšega življenja... ustvari si ga v svoji fantaziji in ga vzljubi z vso silo... Ah, da! In potem pride, se oprime dela in počasi uresniči sanje...“

Oba sta se sklonila še nižje in še svetlejšje so bile njune oči. In zunaj je bil lep in sladek dan kakor sanje o bodoči setvi.

* * *

Za vasjo Mirno, na robu gozda, ob cesti, je čepela raztrgana, polurazpala bajta, kakor bi se hotela skriti pod vejem orjaških smrek. Lesene stene so se bile upognile in med sklepi desk so zijale globoke spranje. Streha je zdrsnila nekako v ospredje, da se je videlo podstrešje, okna so bila zadelana s cunjami in papirjem.

Dan poznega poletja je dihal nad pokrajino. Pokošena in požeta polja so odsevala v kričečih barvah v sijaju pekočega solnca; za njimi je molel rdeče kriti zvonik vaške cerkve v megleni zrak. Cesta je bila prazna, osamljena.

Pred bajto ob gozdu se je senčil upognjen starec in strmela s topimi očmi proti vasi. Tupatam je vzdihnil, potrkal s palico ob izsušena tla in sklonil glavo. Poteze obraza so bile ostre, kakor okamenele v hipnem navalu davnih strasti.

„Bilo je, bilo...“, je zamrmral polutiho in zrl v daljavo, kakor bi premišljeval minulo srečo.

Po cesti je prisopical iz gozda počasi priletel, še precej krepak mož. Ko je opazil pred hišo starca, je preskočil jarek in zaklical:

„Hej, ti! Imaš kaj vode?“

Starec se je dvignil, stopil v bajto in se vrnil čez nekaj časa z lončeno posodo, polno sveže vode.

„Pridi bliže!“

To povabilo je bilo odveč, kajti neznanec je že sedel na klopi in si udobno sezuval čevlje. Njegov obraz je bil ves zaprašen, obleka strgana, lasje dolgi in nepočesani, oči motne. Izpil je na dušek svežo vodo in se oddahnil.

„Dobro vodo imaš.“

„Dobro“, je odvrnil starec in strmela nepremično v neznančev obraz. V njegovih očeh je sijal odsev davnih spominov.

„Kaj zijaš, kakor mrtev!“

„Zdi se mi, da te poznam.“

„Odkod vendar!“

Starčev lice je izpreletela rdečica.

„Da, da... ne motim se.“

„Starost ti je zmešala pamet.“

„Ali se ne spominjaš več Kadunovega Martina?“

Neznanec je vstal presenečen, motril nekaj časa veli obraz, nato pa je sedel nazaj na klop.

„Seveda, ti si“, je mirno izpregovoril in bolest mu je napolnila dušo. „Kaj pa tvoja žena?“

Martin je iztegnil roko in pokazal na cerkev.

„Kaj? Že mrtva?“

„Že.“

„Kako pa to?“

„Eh, jezen človek je kakor žival... veruj mi, kakor žival. Gre in stori, česar se ravno domisli... potem mu je pa žal.“

„Ne razumem te.“

„Ubil sem jo.“ Čez nekaj časa pa je dodal: „Nikdar mi ni dala miru... zdaj sem pa berač...“

Tesen molk je sledil tem besedam. Oba znanca sta strmela v tla, kakor bi se bala dneva in sanj in trpljenja, ki je šlo preko njunih duš.

„Vidiš, tako je... Jaz sem tudi berač; capin sem... Kaj hočemo!... Ej bratec, čudno je bilo, čudno... saj veš, takrat v vlaku...“

Martin je mežiknil in solza je zdrsnila po njegovih licih.

„Bilo je, bilo...“

XXVIII. velika skupščina CMD.

V teh neveselih časih narodne razdvojenosti in zaspanosti, ki sta omogočili našim nasprotnikom usodepolne uspehe, so skupščine in prireditve CMD. še nekako edine manifestacije, ki pričajo pri nas jasno in glasno, da živi v slovenskem narodu vzlic graje vrednemu malodušju v marsikaterih pogledih vendar še trdna volja, braniti svojo najsvetejšo last, in tudi moč in zmožnost, dočakati s čilim delom na polju narodne obrambe lepšo bodočnost. Ta tolažilni značaj je imela v polni meri tudi XXVIII. velika skupščina CMD, ki se je vršila v Domžalah.

Društveniki, odposlanci in prijatelji Družbe, ki so se zbirali dopoldne na ljubljanskem državnem kolodvoru, so smatrali

krasno vreme, ki se jim je smehljalo, lahko za veselo prerokbo svojemu delu. Udeležba je bila velika — ljubljanski posebni vlak natlačeno poln. Praznično razpoloženje je rastlo od trenutka do trenutka; vzlasti na vožnji mimo Trzina, kjer so stali otročiči z zastavami in pozdravljali skupščine z zvonkim „Živio!“ ter pri sprejemu v Domžalah, tem ogroženem kraju v srečanju naše domovine, ki pa ga čuva hrabro domžalski „Sokol“. Stal je v junaški vrsti na kolodvoru, in z njim domača godba, ki je zaigrala v pozdrav naš ognjeviti „Naprej!“ Sprejel je goste g. Slokar, predsednik domžalske podružnice, katero je primerjal v svojem govoru z vejico na velikem in mogočnem drevesu naše Družbe. Odgovoril je Družbin prvomestnik g. Senekovič ter povdarjal vzlasti dve orožji v našem narodnoobrambnem trudu: samopomoč in složno delo. Globok vtis na vse navzoče je napravil tudi pozdrav deklice Adamovičeve, ki je poklonila predsedniku krasen šopek, za katerega se ji je zahvalil v prisrčnih besedah.

Domžale so plapolale v trobojnicah; ogromni izprevod s Sokolom in godbo na čelu je korakal k Sokolskemu Domu, veliki, moderno urejeni zgradbi, kjer je pozdravil skupščinarje podstarosta Petrovec s krepkim, jednatim nagovorom. Po prvo-

Skupščina CMD v Domžalah dne 8. septembra: Sprejem skupščinarjev na kolodvoru.

dobrotnikov Družbe je sklenil prvomestnik svoj govor, ki ga je poslušalstvo burno odobraval.

V imenu češke šolske družbe je govoril g. Skala; slikal je nevarni položaj

ger je omenil v svojem poročilu kot najvažnejši dogodek v preteklem družbinem letu otvoritev družbine šole v Trstu, s katero je najlepše proslavljena 25letnica CMD. V Trstu so uspehi Družbe vobče lepi, ugodni tudi na Goriškem; težje pa je delo na severu; ne le na Koroškem, celo na Kranjskem vrši „Schulverein“ svoje strupeno delo! Po poročilih blagajnika g. Hudovernika in dr. Ravniharja — v imenu nadzorstva — se je vršila volitev s sledečim rezultatom: vodstvo — g. Andrej Senekovič, dr. Abram, dr. Tavčar, g. Kejžar in dr. Koderman; nadzorništvo — dr. Ilešič, g. Kante, dr. Ravnihar, g. Rode in dr. Božič; razsodništvo: g. Pahernik, dr. Tekavčič, dr. Triller, dr. Rosina in g. Marinček. Blagajnik je prečital nato proračun za prihodnje leto, ki izkazuje sledeče postavke: troški — K 306.500; dohodki — K 146.100; ostane torej kron 160.400 primanjkljaja, ki se pokrije deloma glavnice oziroma iz zapuščinskih skladov, deloma iz najetih posojil. Prosil je Slovence in Slovenke, naj se ozirajo na ta proračun in delujejo v tem zmislu za Družbo.

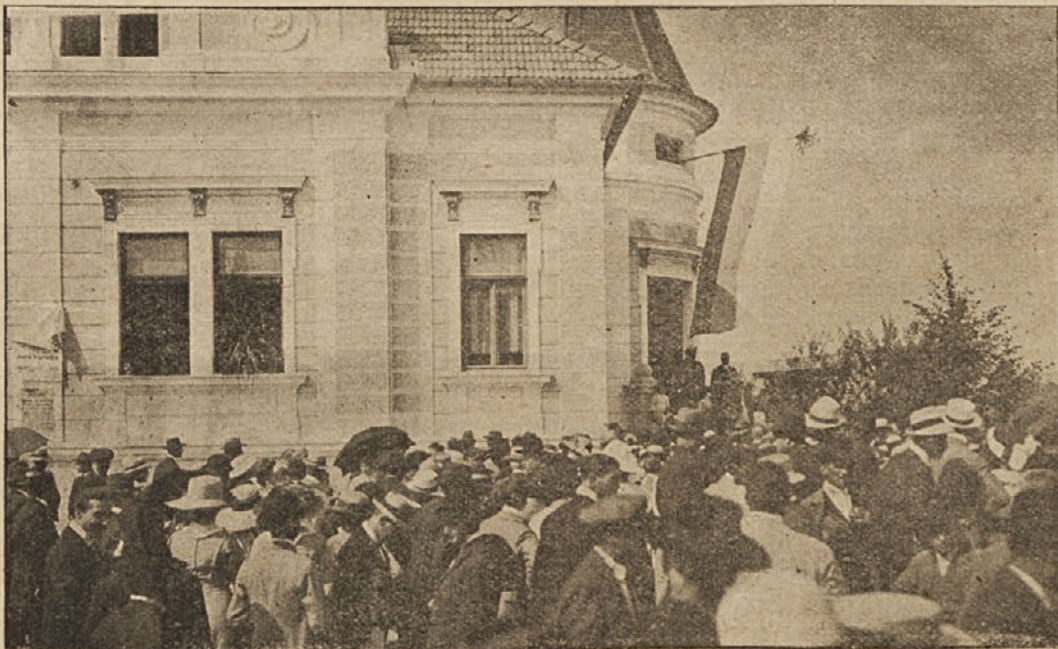
S tem je bil izčrpan dnevni red; prvomestnik je zaključil veličastno zborovanje z besedami: „Ponesite na svoje domove zavest, da bo Družba delovala za rešitev naroda! Z dušo in srcem v boj za domovino sveto!“ — Mi pa zaključujemo svoje poročilo z nujno prošnjo do vseh

Skupščina CMD v Domžalah dne 8. septembra: Dame, ki so sodelovale pri CMD veselici v Domžalah.

mestnikovem odgovoru je zaigrala godba „Lepo našo domovino“, ki jo je spremljevala množica z navdušenim petjem. V telovadnici se je vršilo zborovanje; navzoči so bili: ljubljanski župan dr. Tavčar, podžupan dr. Triller, državni poslanec dr. Ravnihar, deželna poslanca dr. Slavik in Štefan Ferluga, častitljivi Nestor družbe Luka Svetec, znani rodoljubki mati Dimnikova iz Trbovelj in Milka Mankočeva iz Trsta, zastopniki češke šolske družbe in češkega učiteljstva, ki jih je skupščina burno pozdravljala. Vsem tem gostom se je poklonil prvomestnik in izvajal nato, s kolikimi zaprekami se mora boriti Družba; omenjal je gmotne ovire, omenjal nenaklonjenost vlade, povdarjal pa tudi važnost narodnega šolstva: prav to da je točka kjer se odloča, ali se otrok izneveri narodu, ali pa mu ohrani zvestobo. Opozoril je na ogromna gmotna sredstva, ki so na razpolago nasprotnikom za njihovo osvajalno rovanje, z druge strani pa na ogromno breme Družbe, ki se mora s svojimi pičlimi dohodki boriti proti toliki premoči. Vendar pa se razraščajo korenine Družbe med narodom vedno širje; podpira jo naše narodno zavedno časopisje, posebno častno pa tudi Slovenci v daljni Ameriki. Kljub temu pa je dela še vedno premalo, a zapuščine narodnih dobrotnikov Kotnika, Poljaka, Vilharja in Fabjančiča se Družba ne more dotakniti — trošiti sme samo njene obresti. S proslavo umrlih

avstrijskih Slovanov spričo dejstva, da dobiva potujočevalni „Schulverein“ podporo celo iz Nemčije, avstrijska vlada pa troši svoja sredstva rajša za Arnavte nego za narode, ki ji dajejo svojo kri... Nato je govoril g. Skaličy v imenu češkega učiteljstva ter gg. Kollar, Radej in Pekle v imenu dijaških društev. Tajnik dr. Šlebin-

Skupščina CMD v Domžalah dne 8. septembra: Podstarosta Petrovec pozdravlja skupščinarje pred Sokolskim Domom.

svojih čitateljev, naj podpirajo CMD, ne-
utrudno varuhinjo naše narodne meje, še
bolj kakor doslej z denarnimi prispevki,
z rabo blaga, ki se prodaja Družbi v ko-
rist, in vzlasti tudi z zahtevanjem družbi-
nih računskih listkov. Vsak posameznik
naj pomisli, koliko slovenskih otrok otme
potujčenja, ako vrši vse svoje življenje
svojo dolžnost do CMD; in to je za vsa-
kega Slovenca gotovo najlepša, najčast-
nejša zavest!

Od puške do oltarja: 51 letni g. Anton Bratkovič, ki je pel novo mašo letos dne 23. avgusta pri Kapeli blizu Radgone — kot orožniški stražmešter.

25 letnica „Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Ljubljani.

Istočasno s skupščino CMD v Dom-
žalah beležimo 25 letni jubilej organizacije,
katere pomen za naš narodni napredek
in razvoj je družbinemu nad vse soroden
— „Zaveze jugoslovanskih učiteljskih dru-
štev“. Ustanovitev Zaveze v letu 1899 —
ideja se je porodila že v Gradcu l. 1886.
— je bila kot začetek narodno neodvisne
stanovske organizacije slovenskega učitel-
stva velepomemben dogodek v naši na-
rodni zgodovini, in imena njenih započet-
nikov Brezovnika, Gradišnika in Kocbeka
bo obdajal vse čase venec neveljive za-
sluge. Dne 22. in 23. aprila l. 1889. se je
vršil v Ljubljani prvi občni zbor; od tod
do četrstoletnega jubileja gre pot „Zaveze“
kljub vsem težkočam in kljub nenaklonje-
nosti vlade, ki je prepovedovala svoje dni
njena zborovanja kot državi nevarna, ne-
vzdržno navzgor. In kulturni napredek na-
šega naroda v poslednjem četrstoletju je
gotovo v prvi vrsti tudi zasluga narodno
in stanovsko zavednega učiteljstva, zdru-
ženega v „Zavezi“.

Jubilej „Zaveze“ so otvorili praznoprav-
že v petek, dne 5. t. m., sprejemi zunanjih
gostov, vzlasti hrvaškega, srbskega in če-
škega učiteljstva. V petek zvečer je bil
prijateljski sestanek, v soboto dopoldne
seja upravnega sveta, popoldne v Mestnem
domu seja delegacije; zvečer je bil sijajen
koncert v veliki dvorani Narodnega doma,
ki so se ga udeležili tudi gg. župan dr. Iv.
Tavčar, podžupan dr. Triller, državni po-
slanec dr. Ravnihar in drugi veljaki. Isto
tam je bilo v nedeljo dopoldne slavnostno
zborovanje; dvorana je bila nabito polna
učiteljstva in njegovih prijateljev. Pred-
sednik Zaveze, g. Luka Jelenc, se je spo-
minjal v svojem govoru časov ustanovitve
in teženj, ki so jo povzročile. Župan ljub-
ljanski je pozdravil učiteljstvo kot kulturne
bojevnike in delavce na narodnem polju,
podžupan v imenu narodno napredne
stranke, dr. Ravnihar pa kot poslanec ljub-
ljanskega mesta. Izmed drugih pozdravov

naj omenimo še govor dr. Pipenbacherja
v imenu slovenskega Sokolstva, g. Soko-
lića v imenu učiteljstva v kraljevini Srbiji,
g. Kirina v imenu „Saveza hrvatskih učiteljskih društev“, g. Senekoviča v imenu
CMD, g. Hajnyja za „Zvezo slovenskih učiteljskih društev“, zastopajočo 30.000
učiteljev in mnogih drugih, ki so bili pri-
hiteli, da proslave „Zavezin“ jubilej. Zbo-
rovanje je odobrilo resolucije, ki jih je bila
sprejela delegacija prejšnji dan; nato je
govoril deželni poslanec, učitelj Engelbert
Gangl svoj slavnostni govor o delu „Za-
veze“, o njenih bojih za korist učiteljstva
in naroda in o bridkostih, ki tarejo učiteljski
stan, povdarjaje, da učiteljstvo kljub
svoji bedi in apatiji tistih, ki bi mu mo-
rali pomagati, ni uklonilo tilnika, marveč
koraka krepko po začrtani poti — do
končne zmage svoje pravične stvari. Zbo-
rovanje je odobrilo predlog, da naj se
zbero vsi podatki o sistemu, ki vlada pri
nas nad šolstvom in učiteljstvom. Nato so
se zbrali udeležniki v tivolskem hotelu na
slavnostni banket, kjer je bilo še mnogo
navdušenih napitnic; čas po banketu so
porabili gostje, da si ogledajo belo Ljub-
ljano in njeno krasno okolico.

Zanimivo gradivo o delu in težnjah
jubilantke najde čitatelj v slavnostnem
spisu, ki ga je izdala „Zaveza“ v vzorni
opremi, ter v slavnostni številki njenega
glasila „Učiteljskega Tovariša“. Vsem, ki
cenijo pomen zavednega učiteljstva za
slovensko in jugoslovansko narodno stvar,
se pridružujemo tudi mi in želimo iskreno
da bi uživalo učiteljstvo ob petdesetletnici
te svoje čile in hrabre falange že lepše
in srečnejše dni — sadove težke „Zave-
zine“ borbe!

*Slik o slavnostih povodom 25 letnice „Za-
veze“ na svojo veliko žalost ne moremo
priobčiti, ker se vsled slabih svetlobnih
pogojev v zborovalni dvorani ni posrečila
našemu fotografu niti ena Cenjeni čita-
telji naj nam oprostite ta izostanek vsled
nepremostljive naravne zapreke.*

Kako so Turki praznovali letošnji bajram v Odrinu.

(Glej naslovno risbo.)

Svoje izgube v nesrečni vojni z bal-
kansko zvezo so Turki deloma popravili s
tem, da so izrabili poraz Bolgarske v njeni
vojni s Srbijo in zasedli Trakijo do tja
preko Marice. Odrin, ki ga je osvojila
bolgarsko-srbska sloga, je po krivdi bol-
garske nevhvaležnosti zopet turški, in tudi

ostane, kakor se vidi zdaj. Poseben pomen
je zadobil Odrin s tem, ker je postal se-
dež mladoturške vojaške stranke, nekakšna
prestolnica armade, osvežene in ojačene,
ki samo čaka prilike, da bi se mogla osve-
titi Bolgarom za poraze v prvi vojni. Da
pa v turški armadi še vedno ni vse zlato,
kar se sveti, priča dogodek, ki je skalil v
Odrinu prav neljubo bajramsko slavlje
(turški praznik).

Prvi dan bajramskih praznikov so se

Od puške do oltarja: Bivši orožniški stražmešter g. Anton Bratkovič, novomašnik letos dne 23. avgusta — v uniformi svojega novega poklica. Fot. Razlag.

sestali vojni minister generalisimus Izzet
paša, generala Huršid in Abuk paša ter
mnogo drugih turških častnikov v salonu
konaka, da sprejmejo običajne čestitke po-
vodom praznikov. Tudi Enver beg se je
zglasil in čestital vsem, samo generalu
Abuk paši ne, ker je njegov osebni in
politični sovražnik. Huršid paša je skušal
sprijazniti nasprotnika z ozirom na verske
predpise bajramskega praznika ter privedi
Enver bega k Abuk paši. Ko se je Enver
beg upiral, je zaklical Abuk paša: „Pustite
mi tega pušta!“ (Toliko kakor deček-blod-
nik.) „Od zločinca ne potrebujem čestitk!“
Enver beg se je na to revanširal z enako
krepko psovko „pesaveng“ (sovodnik), na-
kar je poskočil Abuk paša ves razjarjen
proti Enver begu in streljal nanj iz revol-
verje. Ena krogla je zadela Enver bega v
roko in ga ranila. Zadevo so naznanili ta-
koj v Carigrad, nakar je zapovedala kle-
čeplaska mladoturška vlada, naj vzamejo
Abuk paši sabljo in ga vtaknejo v ječo.

Prizor iz slavnostnega pohoda zmagovite srbske armade na dan njenega sprejema v Belgradu.

Ko so prišli častniki, pripadniki mladoturškega komiteja, k Abuk paši, da izvrše povelje, so se uprli častniki njegove divizije njegovi aretaciji. Prišlo je do ljutega boja s sabljami in revolverji, pri čemer je bilo 5 častnikov usmrčenih in kakih 20 častnikov ranjenih.

je mar, če kolne ubogi vojak, da se gora maje in zemlja trese.

Od puške do oltarja. Malokdaj se pripeti, da bi se oziral novomašnik, ko stopi prvič pred oltar, na tako množično in tako — dolgo življenje, kakor dne 23. avgusta g. Anton Bratkovič pri

tam je obolel, živel leto dni na domu svojega brata in čakal, da se mu je izpolnila želja: okolnosti so se izpremenile, mogel je iti v Št. Pavel na Koroškem študirat. V Št. Pavlu je dovršil 7 gimnazijskih razredov, osmo šolo pa na Dunaju. Po dovršeni gimnaziji je vstopil v goriško bogoslovnico; drugo leto se je obrnil v Maribor, kjer je dokončal svečeniške nauke. 51letni novomašnik je pač redek zgled vztrajnosti in žilavosti v zasledovanju izbranega cilja.

Gospodinski tečaji. Neprecenljive važnosti za praktično vzgojo našega ženstva so dobri gospodinski tečaji. V njih se pripravljajo bodoče gospodinjke mnogo smotreneje in varneje za svoj poklic kakor pa hčerke, ki jih pošljejo starši v mesto — pogostoma celo služiti — „da se nekoliko privadijo itd.“; metoda, dati dekletu enostavno v kako gostilno kuhati učiti, je pač že temeljito zastarela. Pred vsemi drugimi slovenskimi pokrajinami se odlikuje s praktičnim zmisлом za pomen gospodinskih tečajev naš jug, od koder smo dobili kar tri slike takšnih zavodov. Zaradi pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti o vsakem obširnem opisu: zadošča naj, da so vsi trije pod skrbnim in vzornim vodstvom in nadzorstvom in da se ponajajo vsi trije z odličnimi učnimi uspehi. Interesantom dajejo natančnejša pojasnila vodstva, katerih naslov se razvidi iz podpisov.

Veliki manevri na Ruskem. Tesna zveza med Rusijo in Francijo ima pred vsem vojaški namen, ki ni nikaka tajnost: udariti v slučaju vojnega konflikta od vzhoda in zapada na trozvezo in jo poraziti na kopnem, dočim bi angleška mornarica uničila nemško pomorsko silo. V političnih zapletljajih, ki so nastali med

Povzdignjenje Velikih Lašč v trg: Slika z ljudske veselice dne 17. avgusta.

Vojni minister Izzet paša je dospel še isti dan s posebnim vlakom v Carigrad, da poroča o dogodku. Zdi se, da so tudi bolgarski delegati kmalu izvedeli za ta dogodek, ker se je izrazil eden izmed bolgarskih delegatov: Vemo, da traja strankarstvo v turškem častniškem zboru, tako v vojski, kakor v mornarici, naprej in upamo torej, da bo porta nam nasproti bolj popustljiva.

Naše slike.

25letnica gasilnega društva pri Sv. Janžu na Dravskem Polju. V nedeljo dne 24. oktobra je slavilo gasilno društvo pri Sv. Janžu na Dravskem Polju svojo 25letnico. Popoldne je bila velika vrtna veselica, pri kateri sta sodelovala Ptujski in Mariborski Sokol. Ta slavnost je bila velepomembna za tamkajšnji okraj posebno ker je pripel ob tej priliki g. župan Janez Lešnik gasilcu J. Ekartu svetinjo v znak 25letnega delovanja pri društvu. Gasilno društvo je uvedlo s tem dnevom slovensko poveljevanje ter pristopilo k slovenski požarni zvezi. K temu napredku čestitamo!

Velike Lašče povzdignjene v trg. Vendar enkrat — in po pravici — je doletela prijazne Velike Lašče čast povzdignjenja v trg. V proslavo tega znamenitega dogodka se je vršila dne 17. avgusta velika ljudska veselica; in da se bodo našim čitateljem nekoliko sline cedile po veselju vrlih Laščanov, jim prinašamo sliko, ki priča, kako dobro so se imeli takrat.

Avstrijski vojaki v Skadru. Črnogorcem Avstrija ni privoščila Skadra, arnavtskim rokomavhom pa ga velesile tudi še ne morejo prepustiti v samostojno vladanje, ker je v mestu preveč tujih trgovin in blagajnic evropskih trgovcev, na katerih bi Berchtoldovi varovanci le preradi preizkusili svoj politični talent. Evropskim državam torej ne preostaja nič drugega kakor to, da drže v Skadru močne posadke vojaštva. Razmerje med četami drugih velesil je baje prav pristržno in tovariško, le avstrijski vojaki in častniki se pritožujejo, da jih drugi vidno prezirajo in zanemarjajo. Prijetna torej ni ta služba, katere je deležnih tudi mnogo slovenskih fantov iz spodnještajerskega polka. Pa kaj je vse to proti večnosti! Gospoda na Dunaju se veseli, ker je pokvarila Črnogorcem in Srbom vsaj eno veselje, in figo ji

Kapeli blizu Radgone. Rodil se je l. 1864.; l. 1884. je oblekel vojaško suknjo in služil 3 leta v Slovenski Bistrici pri dragoncih. Naslednja 3 leta je preživel na svojem domu; potem je služil kot hišnik pri šent-andraških jezuitih na Koroškem. V tej službi se mu je porodila misel, da bi se šolal tudi on; pa kaj, ko ni hotel nihče plačevati zanj! Tako je moral ostati do l. 1891. doma pri materi; nato je dobil službo v Gradcu pri dominikancih, leta 1892. pa je vstopil k orožnikom. Štiri leta je služil na Ponikvi, 2 leti v Köflachu;

Veliki manevri na Ruskem: Car Nikolaj II. s svojima hčerkama, veliko kneginjo Olgo in Tatjano v uniformah njunih gardnih polkov.

evropskimi državami za časa balkanskega viharja, je bila ta zveza tisti razlog, ki je najbolj pripomogel v to, da se je ohranil evropski mir. Ker pa vse kaže, da so izvestni ljudje pripravljeni, kaliti ta mir ob prvi priliki, ki se spet ponudi, se pripravljata Francija in Rusija prav resno že v mirnih časih, da bi imela njiju zveza v odločilnem trenutku potrebno moč. V tem pogledu so bili zelo pomembni letošnji veliki ruski manevri; udeležilo se jih je posebno francosko vojaško odposlanstvo pod poveljstvom generala Joffreja, ki se je izrazil ob svojem odhodu prav laskavo o velikanskem napredovanju ruske armade. Naša druga slika kaže carja Nikolaja in njegovi hčeri Olgo in Tatjano v uniformah njihovih gardnih polkov. Imeni velikih knežinj Olge in Tatjane se imenujeta zadnji čas pogostoma v zvezi s srbskim in romunskim prestolonaslednikom; verjetno je, da pride kmalu do veselih dogodkov, ki bodo utrdili solidarnost med Rusijo in dvema prijateljskima državama na Balkanu.

Redko cvetje v tivolskem parku. V nasadih pod tivolskim gradom, ki nudijo pozornemu izprehajalcu toliko zanimivega, se je razcvetela redka tujka — *Cycas revoluta* ali sagova palma, (na sliki $\frac{1}{4000}$ naravne velikosti), spada v vrsto cikadej (*Cycadaceae*) ter ima svojo domovino na Kitajskem in Japonskem. Prenešena je bila tudi na Kubo, v Brazilijo in Čile, koder je pa podivjala. Pri nas se goji le redko v rastlinjakih, ker stane vrtnarja mnogo truda in pazljivosti, da mu ne pogine; in če jo spravi umni vrtnar do cvetja, je dosegel velik in redek uspeh. Ljubljanska je stara 25—30 let in cvete prvič.

NOVICE.

Petletnica 20. 9. 1908. — 20. 9. 1913. Sedaj v soboto bo obletnica narodnih žrtev Adamiča in Lundra, ki še sedaj nimata niti nagrobnega spomenika. Tužna nam majka! — **Odkritje nagrobnika pesniku A. Medvedu** v Kamniku, dne 28. avgusta, je privabilo več sto častilcev pesnikovih na Žale. Nagrobnik je prenizek, bas relief klesarja Peruzzijsa pa je diven in nad vse nežen. G. prof. Grafen-

auer je na kratko očrtal življenje pesnikovo in smer njegovih poezij, osredotočenih v devizi: umreti je grenko, mrtev biti sladko. G. akademik in pesnik Lavrenčič je v verzih, polnih poezije, slavil pokojnika, g. pripovednik

potrebam vsakdanjega življenja. Angleški letalec polkovnik Cody je preizkušal malo pred tragično nezgodo, ki je povzročila njegovo smrt, „letečo ambulanco“, ki naj postavi letalo v službo zdravilstva. S tem

25 letnica gasilnega društva pri Sv. Janžu na Dravskem Polju: Župan J. Lešnik pripne gasilcu J. Ekartu medaljo za 25 letno delovanje v društvu.

Finžgar pa je zahvalil darovalce in izročil nagrobnik pokopališki upravi. Popoldne se je vršila na vrtu g. Kende manom pesnikovim v čast domača zabava s koncertom.

Dr. Ivanoczy, prekmurski slovenski rodoljub †. V petek dne 29. avgusta, je umrl v Tišini na Prekmurskem častni kanonik in dekan dr. Franc Ivanoczy. V lepi moški starosti 56 let je zatisnil oči, zadet od kapi. Pokojnik je bil zgleden duhovnik zaveden Slovenec; delal je mnogo, kolikor se da pri ogrskih razmerah, za probujo in izobrazbo ljudstva in skrbel zato za dobro slovensko štivo. Med štajerskimi slovenskimi duhovniki na meji je imel mnogo prijateljev. Pogreb je bil v ponedeljek, dne 1. septembra. Udeležilo se ga je 37 duhovnikov s škofom Janezom grofom Mikešem, ki je tudi vodil izprevod. Vernega prekmurskega slovenskega ljudstva, ki je izgubilo z dr. Ivanoczyjem svojega očeta, je bilo silno veliko; tudi plemenitaši iz okolice so bili pri pogrebu. Truplo so prepeljali v Ivanoczyjevo rojstno faro k Sv. Benediktu v Prekmurju.

Iz carstva letal. Polagoma se razvija letalo iz nevarnega vozila smelih športnikov v praktično orodje, ki se izkuša prilagoditi

„bolniškimi letalom“, kakor so ga tudi imenovali, bi bilo mogoče prevažati zdravnike in strežnike silno naglo iz kraja v kraj; posebno v vojni si obetajo mnogo od tega, ako bi mogli kirurgi poleteti iz poljskih lazaretov na oddaljene kraje bojišča. V „leteči ambulanci“ je poljska operacijska miza, popolna oprema zdravniških instrumentov in vsakovrstne priprave za bolniško pomoč, ki so narejene iz najlažjih snovi in zavzemajo jako malo prostora. „Leteča ambulanca“ je zgrajena po natančnih podatkih polkovnika Donegana pri sanitetnem zboru angleške armade. Toda ona ni edino letalo, ki je opremljena za poseben namen; je še mnogo drugih, n. pr. takšnih, ki naj omogočijo na zabavnih vožnjah vsakatero udobnost. Takšna je „aerojahta“, v kateri sedita pilot in pasazir kakor v pokriti kočiji in sta popolnoma varna pred mrazom in nevihto. — Pravcato „razkošno letalo“ — prvo, ki so ga sploh zgradili — si je dal napraviti čikaški bankir Lincoln Regazzoni. To letalo ima namesto običajnega sedeža eleganten kupé od samega aluminija in najlažjega lesa. V kupéju je naslanjač z golobo prevleko in bogatimi blazinami; v okras služi temu „zračnemu sa-

Veliki manevri na Ruskem: Ruska pehota v boju.

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož IV. SUBAN, Trst, ulica Ceorgio Vasari 10, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Naročajte pri narodni tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. — — —

lonu“ srebrna vaza s cvetjem. Navdušeni bogataš se vozi skoraj vsak dan s tem razkošnim letalom; kot pilota si angažiral letalca Harryja Elija, ki mu plačuje letno 40.000 K. — Znano je tudi, da si tehniki prizadevajo konstruirati „nevidna“ letala, ki bi ostala v vojni prikrita sovražnikom. V to svrhu nadomeščajo platneno prevleko letalnih ploskev s ploščami iz raznih prozornih tvarin; vendar pa se ti poizkusi doslej baje še niso obnesli.

Naročite si takoj zanimive povesti iz balkanske vojne, ki so izšle v knjigi: „Junaki svobode“. Povestit so lepe in zelo zanimive ter slikajo krvave in junaške boje, zmagovalce in junaštvo žen in mož naših bratskih jugoslovanskih narodov na Balkanu. Boroš. izvod stane 1'50 K, vezan 2'80 K.

Krasen roman A. Šenoe: „Kletva“ se dobiva v upravi „Slov. Ilust. Tednika“ za K 1'40 broš. izvod, vezan 2'10 K. Naročite si ga.

Opozarjamo na oglas P. Kozina in dr. ter priporočamo vsem to domačo slovensko trdko.

Kdor hoče obogateti, naj čita današnji zelo zapeljivi oglas glavnega zastopstva češke industrijske banke v Ljubljani, glede turških srečk.

Neprijetno je res, če pride gost v hišo, pa mu ne moreš z ničemer drugim postreči, nego s slabo kavo. Da torej ne prideš v tem oziru nikoli v neprijetno zadrego, kupuj Kolinsko kavno primes, kajti ona napravi najizvrstnejšo kavo, ki mora vsakemu, tudi največjemu sitnežu, ugajati, kajti kava, kateri je pridejana Kolinska kavna primes, ima najprijetnejši vonj, najboljši okus in najlepšo barvo. — Omenjamo tudi, da je Kolinska kavna primes tudi edino res domače blago te vrste. — Pazite pri nakupovanju na varstveno znamko „Sokol“, ker le v zavrtkih s to varstveno znamko je pristna Kolinska kavna primes!

Poslano. Ne dolgo tega sem bil v Mariboru po opravljenju. Imel sem nekaj ur časa. Hotel sem nakupiti nekaj blaga za mojo družino. Ko sem hodil po mestu in si ogledal izložbe, sem se čudil, da nisem našel nobene slovenske trgovine. Klicali so me sicer v vsako trgovino v slovenščini, a napise nad vhodi sem videl samo — nemške. Odločil sem se, da ne kupim nič; kar zagledam slovenski napis J. N. Šostarič. Ogledam si to trgovino. Videl sem najlepše blago razstavljeno. V trgovini si nakupim raznega blaga za obleke, platno, srajce, predpasnike itd. Bil sem z blagom in postrežbo zelo zadovoljen. Priporočam občinstvu trdko J. N. Šostarič, Maribor, Gosposka ulica št. 5. Vredna je, da se jo priporoča!

Gospodarstvo. Prvo stremljenje vsakega gospodarja mora biti blagostanje v družini in preskrba za starost. Dolžnost vsakega družinskega očeta, najsi bo odvisen od kakršnegakoli zaslužka, mora biti, da zagotovi s svojimi prihranki sebi in svoji rodbini pri-

hodnost. Najpripravnejši, najmodernejši in najidealnejši način varčevanja se doseže z življenjskim zavarovanjem, katero vsakemu najtopleje priporočamo. Kot posebno kulanto in kot prvo slovansko zavarovalnico na avstrijskem jugu priporočamo banko „Slavijo“, katera tudi dovoljuje stalno nameščenim uradnikom pod zelo ugodnimi pogoji posojila. Z vsakršnimi pojasnili radovolje in nemudoma postreže generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.

Steckenpferd-lilijinomlečno mlijo

prej ko slej neuprno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. Po 80 h povsod.

Gojenke gospodinjkega tečaja v Vipavi. Na sredi voditeljica g. Pečetova, na levi dekan g. A. Lavrič, na desni dež. polanec g. Perhavec.

MARKO STOJAN:

Za svobodo in ljubezen.

Roman z Balkana.

Vse pravice pridržane.

30. nadaljevanje.

„Florida“ je bila zasidrana v solunskem pristanišču. Nastopil je bil trenotek prvega koraka na kopna tla, ki ga človek vselej težko pričakuje po količkaj dolgi morski vožnji... trenotka, ki so ga čakali naši prijatelji tem težje, ker se jim je mudilo ogledati vsaj površno mesto, ki postane morda že jutri izhodišče novega dela njihovih avantur.

Ivan in Miloš, ki teh krajev v obče še nista poznala, sta se morala ukloniti trdovratnemu Dušanovemu zahtevanju in ostati na jahti, s pooblastilom — to se razume — da jo zapustita ali ukreneta kar koli, če bi opazila med ekspedicijo svojih tovarišev kaj važnega za skupno podjetje. Rada ali nerada — izprevidela sta, da je res bolje tako.

„Zavajaju bi bila ta pot brez prida,“ je dejal Dušan, „pač pa sta nam potrebna tu na ladiji.“

„Čemu neki?“ je dejal Ivan, ki ga vse to ni nič prav veselilo. „Kako moreva

tu koristiti naši stvari, ako ždiva tu in drživa roke navskriž? ...“

„Saj veš, da ne vemo ne ure ne dneva. Kar takoj moramo začeti paziti in obračati oči okrog sebe, ako hočemo gotovo zalotiti Arnavta, ko se prikažeta... In še eden je vzrok — ne omenim ga rad, ali moram ti ga povedati, ker se ne daš prepričati drugače: naš prvi korak v Solun ni čisto neopasno podjetje — že parkrat smo govorili o tem. Mi ne vemo, ali so naši sovražniki kaj ukrenili zoper nas, in kaj so ukrenili. Upajmo, da se vidimo v par urah zdravi in veseli; ako pa je usojeno drugače, potem res ne vem, zakaj bi morali ravno vsi begati po Solunu pred turško policijo

ali pa celo marširati v trdnjavo, ki nam gleda tam gori tako prijazno naproti!“

„Prav imaš!“ je pokimal Ivan po kratkem premisleku. „Bog daj, da bi bili tvoji ugovori prazen strah; toda — ker nihče ne vidi v bodočnost, nočem zakriviti ravno jaz, da bi nas našlo zlo naključje nepripravljenosti. Z Bogom, brate... z Bogom, gospodje! Da se vidimo zdravi in veseli...“

Ivan, Miloš in Mr. Brown so mahali tovarišem z roko in gledali za njimi še dolgo, ko so se izgubljali med nabrežno množico.

Ako bi bile segle njihove oči vsaj nekoliko dalje — ponudil bi se jim pogled, ki bi jim bil stresel mozeg v kosteh...

Toda njihovo pozornost je vklepalo zdaj nekaj drugega.

Ko se je Miloš ozrl po odhodu brata in prijateljev po jahti, je zagledal divjega Marka, ki je stal nedaleč s cigareto med zobmi in se oziral prepokojno sem ter tja.

„Kaj ti ne pojdeš z njimi, Marko?“ je vzkliknil začudeno. „Nič nisem opazil, da si ostal tu.“

„Ej, bogme, ne pojdem.“

„Pa zakaj? Ali tebe tudi ne marajo s seboj? ...“

„Marajo, marajo, samo da jaz ne morem z njimi.“

Gojenke gospodinjkega tečaja v zavodu sester Frančiškank v Tomaju (pošta Dutovlje-Skopo) na Goriškem.

Gojenke in učiteljstvo gospodinjkega tečaja v Gorici; v sredi ravnatelj slovenske kmetijske šole g. A. Štrekelj.

„Zakaj ne moreš? ...“
 „Poznaj me v Solunu.“
 „Turki?“
 „Kdo drugi! Saj veš, da imam jaz najrajši znanje s Turkom.“
 „Pa kaj si jim storil tako strašnega? Menda nisi rogovilil tudi že po Solunu.“
 „Ej, bogme, sem;“ Marko je izpljunil in povedal mirno svojo povest. „Onega leta je bilo ... saj veš, ko smo imeli toliko posla; pri naši četi je bil tačas tudi neki Ljuba Gojković, mlad kakor ti, a junak, silen in hraber, da mu mogoče ni več para v naši pobožni bratovščini. Rad sem ga imel kakor mlajšega brata; povsod si naju našel skupaj — v boju in pri počitku. Pa se zgodi nekoč, da smo imeli za petami turško stotnijo, in to v kraju, kjer ni bilo daleč na okoli prijatelja in pomočnika. V

vasi, kakor nalašč. Gor v hrib smo slišali kričanje vojakov in žensko upitje — saj veš, kake manire ima Turčin, kadar se dolgočasi. — Vojvoda, pravi takrat Ljuba Gojković, pusti me v vas! — E, vrag te deri! Kaj boš delal v vasi? Ali greš nemara Turke kruha prosit? — Vrag deri tebe, vojvoda; prosit ne pojdem kruha, ali prinesem ga, kakor gotovo stojim tu pred tabo. Ali ne vidiš, kakšni so vsi? Ako ne dobe krepčila, nas najdejo Turki jutri za rana tu, kjer smo. Pusti me in pameten bodi; znanec imam v vasi ... oni nam dajo vsega v obilici, samo da pride eden do njih. — In pri tem je ostalo; Ljuba se je odpravil v vas. Mi ga čakamo. Kruha prinese, tako premišljamo sami pri sebi, malo slanine za prigrizek, to se razume, in nemara še kaj boljšega, da si privežemo

3. zvezek. 5. V tem znamenju boš zmagal. 6. Krščanska mati (molitvenik). Kdor je doplačal 60 vinarjev za broš., oziroma 1 krono za vezan izvod, prejme vrhu tega še povest: Zorislava. Družba se bo potrudila, da prejmejo častiti udje knjige kolikor mogoče hitro.

Vse šolske, pisalne in risalne potrebščine
 toplo priporoča ob začetku šol
IVANKA PRAZNIK
 Ljubljana, Stari trg št. 24.

V „Narodni kavarni“
 od danes naprej vsak večer
KONCERT

elitne dunajske damske kapele.
 Začetek ob 8. Vstop prost.

Za obiskovalce koncerta prikladna zlasti restavracija „Zlatorog“ poleg „Narodne kavarne“ s svojo priznano dobro kuhinjo, pristnimi vini in izbornim češkim pivom.

Priporoča se slav. občinstvu ter prosi za obilen obisk
Fran Krapeš.

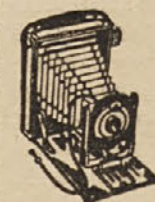
NESTLÉ-JEVA
 moka za otroke

Popolna hrana za dojenčka, otroke in bolnike na želodec.

Vseboje pravo planinsko mleko.
 Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

Poskušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popolnoma zastonj pri
 Henri Nestlé, Dunaj I., Biberstrasse 82.

Fotografiški aparati

iz lesa in kovine, strokovnjaško konstruirani, ne iz lepenke, kakršne ponujajo nestrokovnjaki: Cene s ploščami, papirjem, kemikalijami in učenim navodilom, poština posebe: Ročne kamere po K 1.60 in več Aparati s stativom K 6.20 „ „ Sklopne kamere po K 9.70 „ „ in dražje do K 300.— v najboljši izvedbi, odlikovani z avstr. državno kolajno.

Priložnostna prodaja rabljenih aparatov in objektivov vseh znamk po najnižjih cenah. Ceniki prosto.

Elfr. Birnbaum, tovarna za kamere,
 Hirschberg 164, Češko. 126

Kupim

lovskega psa izučena za zajec, dalje enega foksterija. Weber Ljubljana, Prisojna ulica št. 1. III. nadstropje.

Učenca

sprejme z vso ostalo oskrbo vso Soklič, slikar, pleskar in trgovar, Kranj.

ŠESTKRAT VEČ

umrje umetno hranjenih otrok nego naravno pri materinih prsih odraščanih. Zadostno in neutrudljivo dojenje omogoča „GALEGOL“. Vpliva ugodno na količino in na kakovost mleka. Mleko se pomnoži za 83 do 50%. Dojenčki pridobivajo praviloma na teži in se izbornorazvijajo — ima prijeten okus, se v vseh tekočinah rad topi in zadošča ena pušica za 20 dni.

Cena 3 K.

Glavna zaloga v lekarni B. Fragner, Praga III, vogal Nerudove ulice. Zaloge v lekarnah. Kjer se ne dobiva, se pošilja po pošti proti vpostlatvi K 3.70 za eno pušico, 6.72 za dve dušali, K 9.72 za tri pušice, K 12.— za štiri pušice.

Sprejme se takoj natakarcica

poštena, pridna, lepega vedenja, dobra v računstvu, sloven. ter nemškega jezika zmožna in **krojač**

da je dober delavec v krojih zmožen, prednost iz dežele in tamburaš. Plača po dogovoru. Pod V. D. 13, Gradac-Belokrajina.

Elektro Vitalizer zdravniški ordinacijski zavod, Budapešta, VI., Vörösmarty-utca 45/179.

Ali ste bolni?

Če se ne počutite zadovoljno s svojo telesno, duševno in spolno močjo, če ste nervozni, utrujeni, raztreseni, slabe volje, brez spuna, če trpite vsled bolečin v hrbtu in ob strani, če Vas napada omotica, če ste nagnjeni k migrenam, če imate mehurne nadloge, slab tek, srčno bitje, če gredo Vaše življenjske protin, skruina, ishias, zlatenje, krčeni in mrtvoudni napadi, najdete lahko pot k ozdravljenju in okrepitvi: Berite 80 strani obsegajočo poljudno knjigo, ki se pošlje — obenem z zdravniškimi prilagami — brezplačno in poštne prosto vsakomur. (Posebna izdaja za gospode in posebno izdaja za dame.)

V belem Skadru na Bojani: Avstrijski vojaki, ki pomagajo čuvati Albanijo pred Albanci.

boj se nismo mogli spustiti, zakaj bilo nas je premalo, in važno nalogo smo imeli; vojvoda Vuk bi se bil dal rajši križati z nami vred, kakor da bi bil tvegala naše kože za takšno poceni veselje. Tretji dan in tretjo noč smo se jim izmikali, srečno, da ... samo — o Bože, s kakšnimi napori! Proti večeru se ustavimo v gori nad neko vasjo — z imenom si itak ne moreš pomagati, če ti ga tudi povem; bili smo celi in živi tudi še, toda izmučeni kakor nema živina in lačni kakor tolpa volkov. Da ti povem, zgrudili smo se, ko je ukazal vojvoda počivanje, in se zagrizli v travo ter kleli kakor pogubljeni, samo da ne bi slišali, kako nam je krulilo po trebuhih.

„Ali ni bilo prav nobene prilike, da bi se založili s hrano?“

„Spotoma! Ni je bilo. Ni se mi zgodilo prej, niti pozneje — a takrat nismo imeli tri dni ničesar grizti. To se pravi, v vasi pod nami je bilo par kmetov, par naših. Toda kako do njih! Tisti prekleti turški bataljon se je bil pripravil, da prenoči v

dušo ... Enkrat nastane v vasi hrup. No, mi se ne zmeimo: to ni Ljuba, on se ne da tako, kar brez nič. To ni on! ...

In res, kmalu je spet vse mirno. Mi čakamo, čakamo — Ljube Gojkovića ni. Zaman smo ga čakali tik do zore; nato smo morali dalje, brez njega; nas peščica, onih toliko — neenak boj, pa še na ravnem — vojvoda Vuk ne bi bil nikdar dovolil tega. Tisti dan nam je prinesel rešitev; Turki so opustili zasledovanje — še danes ne vem dobro, zakaj. Da so vstrajali do večera, zajeli bi nas bili gotovo; tako izmučeni smo bili. Pod večer se ustavimo v majhni vasi — ljudje sami naši, Turčina daleč na okoli nobenega.

(Dalje prihodnjič.)

Književnost.

Družba sv. Mohorja. Družba sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar pričela razpošiljati družbene knjige za leto 1913. Cenjeni udje prejmejo letos naslednji književni dar: 1. Koledar za leto 1914. 2. Pravljice. 3. Mlada Breda. 4. Zgodovina slovenskega naroda,